

Moties en amendementen BaMa en accreditatie

Minister Hermans heeft de wetten op de bachelor-masterstructuur en accreditatie door de Tweede Kamer geloodst. De Tweede Kamer heeft er nogal wat wijzigingen in aangebracht. Aan vele wijzigingen heeft het ISO meegewerkt. De beide wetten zien er nu voor studenten een stuk beter uit dan de minister van plan was. Hier volgt een overzicht van alle wijzigingen die de Kamer in de wet heeft aangebracht:

Bachelors-masters

De volgende amendementen¹ zijn door de Tweede Kamer aangenomen:

Bachelors-masters:

1. *Collegegeldverhoging*: Topcollegegelden worden niet toegestaan. Een grote meerderheid van de Tweede Kamer is hier fel tegen. Dat is goed nieuws, want het ISO roept al jaren dat het hoger onderwijs toegankelijk moet blijven.
2. *Selectie*: Bij de selectie voor de masteropleidingen mag er niet alleen op cijfers geselecteerd worden. Er moet geselecteerd worden op kennis, vaardigheden en inzicht. Geen klasjes voor bollebozen dus, alleen selectie op inhoudelijke gronden.
3. *Titulatuur*: Na de invoering van de BaMa-structuur zullen er zowel WO- als HBO-opleidingen zijn. De titels zullen in het HBO anders zijn dan in het WO. Achter de titels bachelor en master zal alleen in het WO 'of Science' en 'of Arts' mogen worden toegevoegd. Welke toevoegingen voor het HBO gekozen zullen worden, is nog onbekend.
4. *HBO-masters*: de minister is bereid maatschappelijk relevante masteropleidingen in het HBO te bekostigen. Dat is goed nieuws, want iedere opleiding is maatschappelijk relevant (anders begin je geen opleiding). Het ISO zal zich er hard voor maken dat de minister heel veel opleidingen gaat bekostigen op grond van hun maatschappelijke relevantie.
5. *ECTS*: Nederland zal haar huidige studiepuntenstelsel omzetten in een stelsel dat Europees gangbaar is. Zo kun je gemakkelijk omrekenen wat de studiepunten die je in het buitenland hebt gehaald, in Nederland waard zijn.
6. *Invoering*: De minister heeft zich bereid verklaard met universiteiten en hogescholen te gaan praten over extra financiering voor de invoering van het bachelor-masterstelsel.
7. *Toegankelijkheid masteropleidingen*: wie niet aan de toelatingseisen voldoet, moet de mogelijkheid krijgen binnen een redelijke termijn aan de toelatingseisen te voldoen. Voorbeeld: als blijkt dat je kennis van het Engels onvoldoende is, dan moet er een cursus Engels zijn waar je je kennis kunt bijspijkeren. De universiteit hoeft die cursus niet te betalen.
8. *Duur bacheloropleiding*: als na accreditatie blijkt dat drie jaar te kort is voor een bepaalde bachelorsopleiding in het WO (bij voorbeeld Geneeskunde) kan de minister besluiten de opleidingsduur vier jaar te maken (168 studiepunten).
9. *Instemming*. Facultaire raden hebben recht van instemming op de invoeringsdatum van de bachelor-masterstructuur

¹ Een amendement is een wijziging in een wetsvoorstel.

10. *Doorstroom*. Iedere bachelorsopleiding biedt automatisch toegang tot tenminste een masteropleiding op dezelfde universiteit. Indien dat niet mogelijk is, moeten er met een andere universiteit afspraken gemaakt worden. In dat geval heeft de medezeggenschap recht van instemming.

Aangenomen moties²:

1. *Financiering invoering*: de minister moet overleggen met hogescholen en universiteiten over de vraag of er extra financiering nodig is voor de invoering van de bamastructuur. De uitkomsten hiervan moeten aan de Kamer gerapporteerd worden.
2. *Werkgroep selectieve masters*: er komt een ministeriële werkgroep die gaat bepalen aan welke criteria een selectieve masteropleiding moet voldoen.
3. *Tweejarige masteropleidingen*: tweejarige masteropleidingen krijgen versneld accreditatie, zodat ze op tijd kunnen beginnen.
4. *Beleidsregels HBO-masters*: de minister is bereid 'maatschappelijk relevante' masteropleidingen te bekostigen. Hij gaat nu beleidsregels opstellen waaraan een HBO-masteropleiding moet voldoen om onder de definitie van maatschappelijk relevant te vallen. De minister denkt daarbij aan het volgende: 1. het bedrijfsleven wil er niet aan meebetalen. (Dit geldt vooral voor opleidingen in de zorgsector) 2. de betrokken vakministers willen meebetalen. Dus een master verpleegkunde wil Hermans wel bekostigen, op voorwaarde dat minister Borst meebetaalt.
5. *Duur masteropleidingen*: Als een jaar te kort blijkt voor een kwalitatief goede masteropleiding (ook in het licht van internationale ontwikkelingen) dan wordt de duur tot twee jaar verlengd en moeten instellingen daar ook bekostiging voor krijgen. Studenten krijgen dan ook extra studiefinanciering, zodat de student gedurende de gehele studieduur aanspraak kan maken op studiefinanciering.
6. *Onderzoeksmaster*: er komen masteropleidingen voor aankomende onderzoekers. Het is nog onduidelijk of die een of twee jaar zullen duren. Hierover moet snel duidelijkheid komen. (Overigens komen er ook masteropleidingen voor leraren ('educatieve masters') en maatschappelijke masters.)
7. *Titels*: over de titels die je krijgt na bachelor- en masteropleidingen moet internationale afstemming plaatsvinden. Het gaat om toevoegingen na de titels bachelor en master. Te denken valt aan 'Master of Science' of 'Bachelor of Profession'.

Accreditatie

Aangenomen amendementen:

1. *Zorgplicht voor studenten*: Wanneer een opleiding haar accreditatie verliest, is zij verplicht ervoor te zorgen dat haar studenten op geaccrediteerd niveau kunnen afstuderen. Mochten de studenten door het verlies van accreditatie van de opleiding langer over hun opleiding doen, dan moet de opleiding dat betalen. De studenten kunnen een beroep doen op het afstudeerfonds. In de wet staat namelijk dat opleidingen studeerbaar moeten zijn.

² Met een motie drukt de Tweede Kamer haar wensen uit ten aanzien van de wijze waarop de minister de wet gaat uitvoeren.

2. *Accreditiekader*: Volgens welke criteria gaan opleidingen gekeurd worden? De minister vond dat het Nationaal Accreditatie Orgaan deze criteria moest gaan bepalen. De Tweede Kamer heeft echter beslist dat de vaststelling van deze criteria een politieke verantwoordelijkheid blijft, en dat de Tweede Kamer hier dus over mag meepraten.
3. *Nieuwe opleidingen*: Stel, een instelling wil een nieuwe opleiding beginnen. Wie beslist er dan of die nieuwe opleiding door de overheid bekostigd gaat worden? Minister Hermans wilde het eindoordeel aan een geschillencommissie laten. Maar de Tweede Kamer heeft beslist dat het toelaten van nieuwe opleidingen een verantwoordelijkheid van de minister blijft.
4. *Herstelperiode van twee jaar*: Wanneer een opleiding haar accreditatie verliest, dan moet zij haar deuren sluiten. Wil de opleiding een herkansing, dan krijgt zij twee jaar de tijd om haar zaken op orde te brengen. Studenten mogen in die tijd gewoon doorstuderen. De opleiding mag echter geen nieuwe studenten aannemen.
5. *Openbaarheid*: Ieder accreditatierapport wordt direct na vaststelling door het Nationaal Accreditatie Orgaan naar de instelling opgestuurd en tegelijk ook openbaar gemaakt. Als student heb je daar dus inzage in.
6. *Een Kamer*: het Nationaal Accreditatie Orgaan zal bestaan uit één Kamer, die zowel accreditaties verleent aan HBO-opleidingen als aan WO-opleidingen.
7. *Internationalisering accreditatiestelsel*: bij het opstellen van de criteria voor accreditatie en het functioneren van het systeem van accreditatie moet voortdurend met internationale ontwikkelingen rekening gehouden worden.
8. *Leden accreditatieorgaan*: er komen twee studenten in het Nationaal Accreditatie Orgaan, een met hbo-achtergrond en een met wo-achtergrond.
9. *Eindniveau*: een van de criteria van accreditatie moet zijn het gewenste eindniveau van de opleiding.
10. *Herkansing accreditatie*: wanneer een opleiding haar accreditatie verliest, moet het mogelijk een nieuwe aanvraag in te dienen. Het kan immers zo zijn dat de visitatie ondeugdelijk is uitgevoerd. Zo lang de nieuwe aanvraag tot accreditatie nog in behandeling is, behoudt de opleiding haar accreditatie.
11. *Openbaarheid*: jaarlijks wordt openbaar gemaakt welke instellingen opleidingen visiteren. Dit om opleidingen een goed beeld te geven welke visiterende instelling zij het beste kunnen benaderen.
12. *Medezeggenschap*: belangenorganisaties van studenten en wetenschappelijk personeel moeten eerst worden geraadpleegd voordat de criteria van accreditatie worden vastgesteld.